

**Posudek oponenta k žádosti Jany Peškové
o uznání její diplomové práce
Procesní lhůty v římském právu
za práci rigorózní**

Autorka Jana Pešková žádá o uznání své diplomové práce na téma římských žalob, tedy na téma římského práva procesního, za práci rigorózní. Na tuto práci jsem jako oponent vypracoval svůj posudek dne 16. května 2008. V tomto posudku tedy rekapituluji své tehdejší vyjádření a v závěru se vyslovuji k žádosti autorky o uznání její práce.

Po krátkém úvodním slově, v němž kandidátka objasňuje základní rysy římského civilního procesu a vystihuje důraz, jaký římské pojetí práva a právního systému kladlo na procesní stránku matérie, následuje vlastní podrobný rozbor jednotlivých jeho typů, t.j. řízení legisakčního, řízení formulového a poklasického, kogničního procesu. Současně autorka podrobně rozebírá jednotlivé typy žalob, používaných v těchto typech procesů.

V rámci svého popisu soudního řízení pojednává autorka časově velmi dlouhé období od přibližně 5. století př. n. l. až do 3. století n. l. Práce je formálně rozdělena do osmi kapitol; úvodu a závěru, přičemž vlastní práce se dá vnímat, jako celek, rozdělený do několika větších celků (ne zcela respektujících členění na kapitoly), přičemž jsou postupně a velmi podrobně rozebírány (1) typy procesů, jak uvedeno výše, (2) soudní magistratury v jednotlivých etapách vývoje římské říše, (3) postavení procesních stran, (4) vlastní lhůty, uplatňované v procesech, (5) otázky promlčení a prekluze, (6) otázky exekuce a (7) teoretické a praktické otázky, spojené s během času. Fakt, že některá témata jsou rozdělena do dvou kapitol (zejm. kapitola 8. – Čas v soudním řízení a kapitola 9. – Počítání času) nikterak neubírá práci na čtivosti, přehlednosti, a zejména na odborné úrovni. Co do rozsahu se kapitoly pohybují od vysloveně krátkých pasáží (2 strany) v případě kapitoly 7. – Exekuce, až po pasáže poměrně rozsáhlé (20 stran) v případě kapitoly 5. – Jednotlivé lhůty. Kapitola 5.

vůbec tvoří vlastní jádro práce a autorka při zpracovávání tématu šla do skutečně velkých podrobností. Celkový rozsah práce je 105 číslovaných stran.

V práci jsou velmi pečlivě jsou zpracovány jednotlivé procesní instrumenty, které měly procesní strany v římském civilním procesu k dispozici. Zvláště pak oceňuji velkou představivost, kterou kandidátka zjevně má a vhodně ji využívá při svých úvahách o různých variantách vývoje sporu (např. zakomponování a využití různých typů námitek v řízení a pod.) Velmi názorně jsou pak zakomponovány obecnější pasáže, vysvětlující propojení římského práva s praktickým životem Římanů, a vůbec s reáliemi antického světa. Výsledkem je pak velmi čtivě a plasticky podaný obraz pojednávané materie, kdy čtenář skutečně krok za krokem prochází světem civilního soudnictví v antickém Římě. K obsahu práce nemám výhrady.

Práce je připravena v mimořádně rozsáhlém formátu s rozsáhlým poznámkovým aparátem a uvedením použité literatury. Z citované literatury převažuje pochopitelně dílo Leopolda Heyrovského, v práci je dále vidět veliký vliv díla Jana Vážného, věnované speciálně otázkám římského práva procesního. Autorka však vhodně vychází i z pramenné literatury, zejména z vlastních Digest a Institucí. Ani k formě předložené práce nemám výhrady.

Práce se svým rozsahem, ale hlavně hloubkou analýz vymykala standardním diplomovým pracím. I z tohoto důvodu doporučuji její uznání za rigorózní práci.

V Praze, dne 14. ledna 2009

JUDr. David Falada